

Abrahamsen, Frank Eirik / En kort introduksjon til prestasjonspsykologi
Fagbokforlaget, ISBN 9788245035506, 163 s., hæftet, kr. 308,00 / 246,40

13

Livet er fullt av små og store prestasjoner. Det kan handle om alt fra å holde en tale i et bryllup, til å vinne et mesterskapsgull eller følge opp tre barn og deres hobbyer som aleneforsørger. Denne boken gir en innføring i typiske temaer i ulike prestasjonssammenhenger - som for eksempel dans, musikk og idrett - og gir en oversikt over de dominerende teoriene i fagfeltet. Forfatteren gir konkrete eksempler på utfordringer i prestasjonssettinger og tilbyr mulige praktiske løsninger. Stoffet er organisert i seks kapitler: Introduksjon til prestasjonspsykologi - Stress og prestasjonsangst - Motivasjon - Relasjoner - Fokus og konsentrasjon - De vanligste mentale treningsmetodene.

Boken gir også eksempler på videre lesning og tilknyttede nettressurser i form av lydfiler som gir eksempler på mental trening. Den er nyttig for alle som er interessert i prestasjonspsykologi og er svært relevant for studenter som vil praktisere i prestasjonssettinger under og etter utdanningen sin.

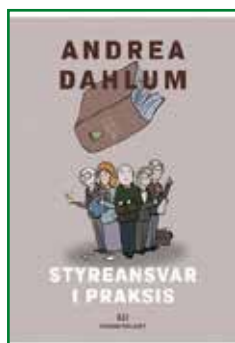

Almvik, Arve (red.) / Samfunnsdeltakelse i første rekke : psykisk helse i hverdagsliv og lokalsamfunn
Fagbokforlaget, ISBN 9788245036602, 203 s., hæftet, kr. 415,00 / 332,00

13

Dersom den psykiske helsen og/eller rusbruk skaper utfordringer i livet vårt, kan vi trenge hjelp fra profesjonelle yrkesutøvere, ofte i kortere tidsrom, noen ganger over lang tid. Den profesjonelle hjelpen som er organisert i helse- og velferdstjenestene, er godt beskrevet i lærebøker og i andre sammenhenger. Betydningen av deltakelse i samfunnet og et støttende fellesskap som "hjelpetiltak" har det imidlertid vært mindre oppmerksomhet rundt. Samfunnsdeltakelse i første rekke er en vitenskapelig antologi som har sitt utspring i forskningsgruppen Psykisk helse ved Nord universitet. I boka beskrives aktiviteter og tiltak som kan fange opp og takle utfordringer rundt psykisk helse og

rusproblematikk på ulike arenaer utenfor helsetjenesten i et lokalsamfunn. Vi blir presentert for et persongalleri i det fiktive lokalsamfunnet Nordvik. Forskningsbasert kunnskap knyttes til beskrivelser av hverdagsliv og deltakelse, gir inspirasjon til å se muligheter i lokalsamfunnet og stimulerer til arbeid for økt deltakelse.

Dahlum, Andrea / Styreansvar i praksis
Fagbokforlaget, ISBN 9788245034356, 282 s., hæftet, kr. 403,00 / 322,40

34

Å sitte i et styre kan fortone seg som en fulltids jobb, en grei bigeskjeft eller noe en gjør som en vennetjeneste for noen som starter et firma. Men hva slags ansvar tar man på seg når man sitter i et styre? Og hvis noe går galt, hvordan tolker domstolene styreansvaret og tolker de det likt? De fleste er klar over at et verv som styremedlem innebærer forpliktelser og ansvar, men tanken om at det er en risiko for personlig erstatningsansvar, synes å være fjern for mange. Hvert år kommer imidlertid et økende antall saker om styreansvar til domstolene, og flere har måttet betale store erstatninger for handlinger de har begått som styremedlemmer. Lovteksten gir i seg selv liten veiledning, så hvordan fungerer dette systemet i praksis? Ved å studere over 400 dommer har Andrea

Dahlum kartlagt hvordan Norges domstoler har tolket styreansvaret siden den gjeldende aksjeloven trådte i kraft. Materialet omfatter publiserte og upubliserte dommer, som danner bakgrunnen for en dyptgående analyse av et lite studert område. Bildet som avdekkes er av et sprikende felt der tungt ansvar til tider treffer ulikt.

Heier, Tormod / Tenke og skrive i samfunnsvitenskapene : gode råd til deg som skal skrive oppgave
Fagbokforlaget, ISBN 9788245038040, 192 s., hæftet, kr. 186,00 / 148,80

37

Dette er en bok om å tenke vitenskapelig, og om kunsten å skrive en god oppgave. Forfatterne har begge lang erfaring fra forskning, undervisning, veiledning og sensurarbeid. De forklarer her, på en lettfattelig og inspirerende måte, hvordan det kan være lurt å tenke og legge opp arbeidet når du skal skrive bachelor- eller masteroppgave i en av samfunnsvitenskapene.

De legger vekt på sammenhenger: mellom forskningsspørsmål, teoretisk rammeverk, metodiske grep, analyse og konklusjoner. Fremstillingen har gjennomgående eksempler og mange tips om hvordan man rent praktisk kan gå frem for å skrive en oppgave som gir interessante svar - og som har alle

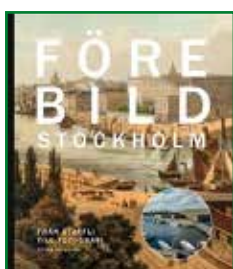
de kjennetegn som en sensor i samfunnsvitenskapelige fag vil sette pris på.

Skjesol, Knut (red.) / Kroppsøving, læreren og eleven : pedagogiske emner og forskningsinnsikter 37
Fagbokforlaget, ISBN 9788245037869, 278 s., hæftet, kr. 498,00 / 398,40

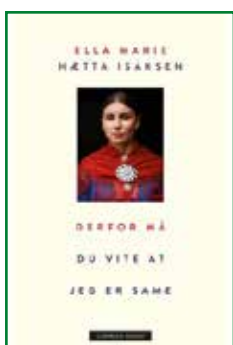
"Kroppsøving, læreren og eleven" er skrevet for deg som studerer kroppsøving i skolen. Boken formidler forskningsinnsikter og drøfter aktuelle pedagogiske emner i tilknytning til forskningen. Kapitlene viser en bredde i temaer, og drøfter blant annet kroppsøvingslærers profesjonskunnskap og faktorer som gir eleven opplevelse av å bli sett av sin lærer i kroppsøvingsundervisningen. I boken drøftes også bevegelsesglede og meningsskaping i kroppsøving. Kroppsøving, læreren og eleven inneholder dessuten kapitler om motivasjonsteorier og pedagogiske implikasjoner ved disse teoriene. Leseren vil også få innblikk i relative alderseffekter i skole og idrett, prinsipper for utvikling av fysiske ferdigheter, og friluftsliv i skolen, naturopplevelse og eventyr.

"Kroppsøving, læreren og eleven" egner seg for kroppsøvingslærerstudenter som arbeider med fordypningsemner i sine studier. Boken er også nyttig for profesjonsorienterte forskere og i etterutdanning i kroppsøving.

Källviks, Peter / Förebild Stockholm : från staffli till fotografi 45.8
Stockholm Ordalaget Bokförlag, ISBN 9789174694192, 192 s., indbundet, kr. 398,00 / 318,40

"Förebild Stockholm" är ett praktverk med målningar av våra skickligaste konstnärer, från 1500-tal till sent 1800-tal. I texter berättas om tiden och händelser. Vad ser du på bilden? Vad har hänt på platsen sedan dess? Gamla målningar ställs mot nya fotografier - skillnaden är slående och fascinerande. Följ med till ett Stockholm som ingen idag levande sett. I målningarna utspelar sig livet på gatorna, här samsas lykttändare och hantverkare och fint folk på promenad. Kreatur och byracker och slagsmål och ficktjuvar. Ångfartyg och segelskutor. Väderkvarnar, svunna industrier och avrättningsplatser. Fiskare som lägger nät och jobbare som bär sten. Rök och damm. Alla stadsdelar innanför tullarna i Stockholm finns representerade. En magnifik bok i stort format där målningarna får komma till sin rätt. Detaljer lyfts fram och knyts till historiska episoder i Stockholms historia.

Isaksen, Ella Marie Hætta / Derfor må du vite at jeg er same 59.6
Cappelen Damm, ISBN 9788202659721, 204 s., indbundet, kr. 410,00 / 328,00

I oppveksten tok Ella Marie Hætta Isaksen den samiske stoltheten sin som en selvfølge, men etter hvert opplevde hun at den slett ikke var like selvsagt for alle andre, og at den til og med kunne provosere enkelte. Gjennom å utforske sin egen historie fant hun ut at hennes nærmeste familie har kjent fornorskingen, skam og tap av identitet på kroppen. Og at hun selv var i ferd med å gjøre noen av de samme erfaringene. Over natten fikk Ella Marie rollen som ambassadør for den samiske befolkningen da hun trollbandt publikum under NRKs Stjerneekamp med bygda Mázes joik. Historiene publikum fortalte henne i etterkant, om hvordan det gjennom generasjoner har vært å vokse opp som same, ble nesten for mye å bære for 20-åringen. Men hun forsto at ved å fortelle om seg selv,

forteller hun samtidig om dem - om motgang, skam og kamp, men også om samhold, glede, stolthet og håp. Og at hun selv er del av en ny bevegelse unge samer som kan forme en bedre fremtid.

Hem, Erlend / Innføring i klinisk forskning og fagutvikling 61
Universitetsforlaget, ISBN 9788215056593, 218 s., hæftet, kr. 369,00 / 295,20

Helsetjenesten skal tilby den best dokumenterte utredning, behandling, oppfølging, omsorg og pleie. Som pasienter og pårørende tar vi det som en selvfølge, men i praksis er det ikke så enkelt. Mye av det som gjøres i en klinisk hverdag, er fremdeles basert på tradisjon og ikke på forskningsbaserte resultater. På alle områder trengs ny, holdbar kunnskap. Ingenting av det som gjøres i helsetjenesten, er naturgitt. Alt kan og må utvikles videre. Klinisk arbeid, forskning og fagutvikling går hånd i hånd. For å yte best mulig helsehjelp må helsepersonell bygge på et solid grunnlag, som må bygges opp gradvis og systematisk. I 18 korte kapitler beskriver forfatterne veien fra kliniker til forsker og fagutvikler. De avslutter på beste vis med et informativt kapittel som heter "Hva kan gå

galt i klinisk forskning og fagutvikling?"

Boken er skrevet for masterstudenter og andre som trenger kunnskap om klinisk forskning og fagutvikling. Boken er nyttig lesing også for ledere som ønsker å legge til rette for slik virksomhet i sine enheter.

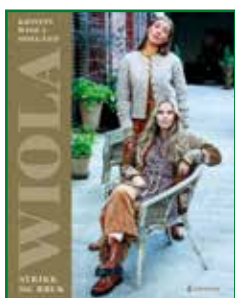
Semmingsen, Inga / Unik strikk med farger og struktur
Cappelen Damm, ISBN 9788202717452, 194 s., indbundet, kr. 429,00 / 343,20

64.64

"I Unik strikk med farger og struktur" presenterer Inga Semmingsen og Sigríð Marie Blóm plagg og tilbehør som skiller seg litt ut. Her er det bare å glede seg til herlige fargekombinasjoner og lekne detaljer, nydelig strukturstrikk og moderne flettemønstre!

Inga og Sigríð Marie har designet hele åtte nydelige og unike kolleksjoner med voksenstrikk, samt strikkeskatter til de minste i familien. Her får du oppskriften på trendy og brukervennlige gensere, søte cardigans, smarte halser, fine luer og tøffe balaklava, alt med det lille ekstra, slik vi kjenner det fra damenes Instagramkontoer @blomstrikk og @vippetavpinnene.

I boka er det noe for enhver smak, og plaggene kommer i størrelse fra XS til 3XL. Inga og Sigríðs unike strikkeverden vil gi deg store doser inspirasjon og timevis med strikkeglede.

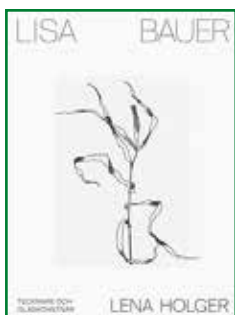

Ødegård, Kristin Wiola / Wiola : strikk og bruk
Gyldendal Norsk Forlag, ISBN 9788205540958, 192 s., indbundet, kr. 437,00 / 349,60

64.64

Den anerkjente strikkedesigneren Kristin Wiola Ødegård er tilbake med ny bok! "Strikk og bruk" har alt for deg som elsker å strikke, og her får både nybegynneren og den erfarne strikker oppskrifter som varmer hele året.

Boken inneholder hele 30 modeller, som store, deilige gensere, jakker og vester til deg og de du er glad i, og i Wiolas ånd kan du bruke restegarnet til mindre strikkeprosjekter som sjal, luer og pulsvanter. Kristin Wiola Ødegårds stil er unik, og som ingen andre kombinerer hun farger med sjarmerende og overraskende detaljer. Boken er nydelig fotografert av Sofie Ødegård.

Holger, Lena / Lisa Bauer : tecknare och glaskonstnär
Carlsson Bokförlag, ISBN 9789189063570, 186 s., indbundet, kr. 430,00 / 344,00

72

Lisa Bauer (1920-2003) livnärde sig på teckning, sina illustrationer, sin förmåga att omsätta form, färg och volym på det tvådimensionella pappret. Hon blev sällsynt skicklig på att återge växter av alla slag på ett alldeles eget lekfullt och konstnärligt sätt. Det sprakar om teckningar och akvarellmålningar.

Lisa Bauers konstnärskap förde henne in på olika banor. Hon var aldrig fast anställd, utan frilansarbetande. Hon hjälpte arkitekter att visualisera deras projekt i stora perspektivritningar långt innan datorer fanns. Uppdraget gjorde henne synlig både inom växt- och kulturkretsar, vilket ledde till lite udda uppdrag, som till några mönster för gardiner och möbelytger. Den stora insatsen blev emellertid när hennes känsliga teckningar översattes av glasgravörerna på Kosta glasbruk under framförallt 1970-1980-talen och i samarbetet med formgivaren Sigurd Persson. Hennes sista stora glasarbete var Mariafönstret i korgången i Linköpings domkyrka invigt 1998. Lena Holger är författare, konstvetare och museiman. Hon är känd för sin expertis och sin förmåga att ge kontext till de ämnen hon undersöker och skapa nya intressanta perspektiv. Lena Holger har varit chefsintendent vid Nationalmuseum i Stockholm, arbetat som frilanskurator och skrivit flera böcker om konstnärer och deras konstnärskap. Hon är ledande expert om Helene Schjerfbeck, som hon har skrivit ett flertal böcker om.

Ericson-Roos, Catarina / I väntan på räven : Kjerstin Dellert på livets scener
Carlsson Bokförlag, ISBN 9789189063839, 357 s., indbundet, kr. 412,00 / 329,60

78

"I väntan på räven" är berättelsen om en operasångerska och en storslagen artist som gärna be-trädde många olika scener. Hon var en lysande medelpunkt och älskade att synas. Hos henne fanns en lust och en kraft i skapandet liksom en ovanlig förmåga att få kontakt med publiken. Dellert var gränsöverskridande, mångkunnig och orädd. Hon var själv sin bästa pr-kvinna. Genom sitt glada humör, sin humor och slagfärdighet blev hon populär i radio, tv och andra media. Men bakom denna kreativa, viljestarka och okonventionella primadonna fanns samtidigt en sårbar, känslig, reflekterande och bekräftelsesökande kvinna. Det är denna intressanta och mångbottnade sångerska som författaren Catarina Ericson-Roos insiktsfullt och lyhört skildrar i denna välillustrerade volym.

Dellerts nutida kollega och efterföljare Rickard Söderberg har skrivit ett lika uppskattande som varmt företal.

Hagerup, Hilde / Like fint å jobbe som å danse : om Klaus Hagerup
 Aschehoug, ISBN 9788203369278, 194 s., indbundet, kr. 410,00 / 328,00

81.55

Da forfatteren, skuespilleren og regissøren Klaus Hagerup døde i 2018, tok et allsidig forfatterskap slutt. Nå har datteren, Hilde Hagerup, skrevet et varmt portrett om faren sin. Ikke ulik boken Klaus Hagerup skrev om moren, Inger Hagerup, "Alt er så nær meg" (1988).

Klaus Hagerup var en svært folkekjær forfatter. Han skrev bøker for både voksne og barn, og han skrev i mange sjangre. Klaus Hagerup var en utålmodig sjel som skrev og jobbet hele tiden. Hilde er selv forfatter, og hun hadde et nært forhold til faren sin. "Like fint å jobbe som å danse" er skrevet i et forsøk på å holde ham fast. Boken er full av Klaus Hagerups humor, iver og sjarme, i tillegg til å være et personlig forfatterportrett og en bok om en sorgprosess.

Tittelen er lånt fra Klaus Hagerups berømte "Ellinors vise".

Mollerin, Kaja Schjerven / Kamerat livet : en samtalebok med Kaja Schjerven Mollerin og Cecilie Løveid
 Gyldendal Norsk Forlag, ISBN 9788205551329, indbundet, kr. 425,00 / 340,00

81.55

Cecilie Løveid fyller 70 år 21. august 2021, og i den anledning har vi bedt litteraturkritiker og forfatter Kaja Schjerven Mollerin lage en samtalebok med jublant. Samtalene i "Kamerat livet" går igjennom Cecilie Løveids liv, lesning og litteratur, fra 1968 til i dag. Løveid har eksellert innen de fleste hovedsjangrene, og boka vil også kunne fortelle mye om emner som utviklingen av nyere norsk dramatikk, 70-tallets kunstroman og moderne diktning (både politisk og personlig). Dessuten gir boka et viktig bidrag til kampen for likestilling i Norge ettersom flere av Løveids verker har en klar feministisk innsikt. "Kamerat livet" er et forsøk på å avdekke det vi kan kalle «det løveidske», som løper gjennom alle Løveids verker, og som er en enestående fusjon av kunst, poesi, politikk, privatliv, problemer og

humor.

Petterson, Per / Mitt Abruzzo : journal 29.1-18.7-2021
 Forlaget Oktober, ISBN 9788249524099, 413 s., indbundet, kr. 432,00 / 345,60

85

Gjennom halvåret fram til han fyller sekstini, tar forfatteren Per Petterson notater fra livet på Porten. Hver dag står han opp klokka seks og prøver å lese i to timer, sittende på en pinnestol eller stående ved kjøkkenbenken, før han går ned til skriverhytta for å arbeide. Han venter på nyheter om den røde jeepen som han håper kan reddes, men som kanskje må vrakes. Stadig er det jobb som må gjøres på det lille småbruket, en tomt skal ryddes der et nytt hus kanskje kan komme opp, trær må felles, sauene må klippes, og han slåss med den rasende bukken som må mates og stelles og få pelsen klødd. Innimellom kjører han til Lillestrøm og møter Øivind, som han har hatt et dypt vennskap med i snart førti år. Med storebroren Steen har han samtaler om slektas historie, om moren og faren og de to brødr-

ene som alle er borte. Minner presser på, om barndom og oppvekst og en gutt som aldri kunne sitte stille, en nervøs gutt som ble en nervøs voksen og siden en nervøs eldre mann. Om møter med forfattere her hjemme og på reiser rundt i verden. Og som en skimrende tråd gjennom det hele finnes litteraturen, i en slags indre samtale om og med forfattere og bøkene deres. "Mitt Abruzzo" er en både mollstemt og energisk tekst, skrevet fram med finstemt sårbarhet og røff humor, og hele veien med Pettersons umiskjennelige, lysende prosa.

Staalesen, Gunnar / 2020 : post festum
 Gyldendal Norsk Forlag, ISBN 9788205554481, 500 s., indbundet, kr. 479,00 / 383,20

85

"2020 : post festum" er en frittstående fortsettelse av Gunnar Staalesens bredt anlagte romantrilogi om Bergen og Norge i det 20. århundre. De siste tjue årene omfatter store og dramatiske begivenheter, som terrorangrepet i USA 11. september 2001 og terrorhandlingen som rystet Norge 22. juli 2011. Oljealderen nærmer seg kanskje slutten, og kampen står om miljø, klima og fundamentalisme. Verden er connected på helt andre måter enn før. Mot dette bakteppet veves en handling av sterke følelser, gammelt hat og nag, følelsesmessige forlis, personlige tragedier og drømmer om kjærlighet. Her følger vi representanter for familiene Nesbø, Brandt, Moland - kjent fra Hundreårstrilogien - og flere andre gjennom de siste tjue årene av norsk og internasjonal historie, fra årtusenskiftet til koronaåret

2020. Under det hele hviler gåten om den såkalte Isdalskvinnen, et mystisk dødsfall som inntraff i Bergen i november 1970. Nye opplysninger kommer Varg Veum for øre. Kan han oppklare saken om Isdalskvinnen, 50 år på overtid?

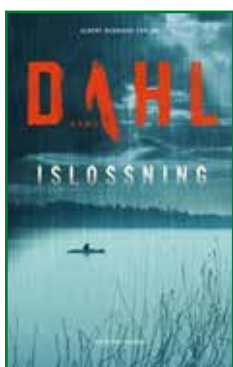

Øyehaug, Olav R. / Stupet og handa

Gyldendal Norsk Forlag, ISBN 9788205544369, indbundet, kr. 392,00 / 313,60

85

Går det an å omsette absurdisme til eit faktisk levesett? Kvar hamnar ein dersom ein reindyrkar inkonsekvens og det idiotiske? "Stupet og handa" er ein framtidsroman om korleis ein ung diabetikar reagerer når ei stor hand grip inn i livet hans, om korleis han vert kjend med ein annan diabetikar som i tillegg er naken, og om planane dei legg for å stele insulin saman. I eit språk som kan gi kjensla av å sjå ein Buster Keaton-film, blir ein vitne til ein skilsettande flytur over Atlanteren, til eit Disneyland dei færraste enno kjenner. Dette er ein baksidetekst som liknar andre baksidetekstar, på ein roman som liknar på få andre romanar. Gripande og forbløffande, om livet på utsida av røynda og innsida av realiteten.

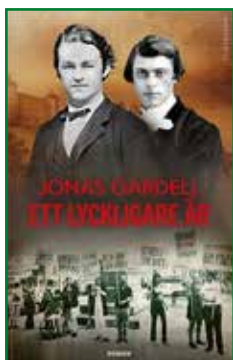
Dahl, Arne (pseud.) / Islossning

Albert Bonniers Förlag, ISBN 9789100191191, 407 s., indbundet, kr. 369,00 / 295,20

87

Vårvinter går mot försommar. Sam Berger, Molly Blom och inte minst deras poliskontakt Deer, som måste lära sig gå igen efter attacken som förändrade hennes liv, tycker sig märka ett oklart samband mellan de kroppar som en efter en hittas i den upptinande skärgården. Någon kommer att mörda igen. Kan Sam, Molly och Deer ingripa? Eller är sanningen bortom vad de kan föreställa sig?

"Islossning" är den fristående femte delen i hyllade serien om Sam Berger och Molly Blom. Det är en rasande thriller där delarna växer ihop till ett gastkramande crescendo, mästerligt orkestrerat som bara Arne Dahl kan.

Gardell, Jonas / Ett lyckligare år

Norstedts, ISBN 9789113111216, 309 s., indbundet, kr. 380,00 / 304,00

87

1879 skriver den kände filosofen Pontus Wikner en text han kallar Psykologiska självbekännelser. Manusets läses in i en blecklåda som enligt direktiven ska förvaras på Uppsala Universitetsbibliotek i minst 50 år innan någon får bryta förseglingen och läsa. Dess innehåll är så kontroversiellt och så skandalöst att enbart ryktet om den förseglade blecklådan skapar panik i Pontus Wikners vänskapskrets och man försöker utverka hinder för att blecklådan någonsin ska få öppnas. Ändå är det Wikners vilja att hans text någon gång ska publiceras. I en framtid när allt är förändrat. Han drömmer om ett lyckligare år.

1970, nästan 100 år efter att Pontus Wikner skrivit sina olyckliga bekännelser, bildar några ungdomar i Örebro föreningen Gay Power Club. Den excentriske Ronny går ut i Örebro mitt på dagen i full drag. Kärleksparet Vanja och Kerstin skapar sensation i rikspressen som "flickorna som vill gifta sig". Och tillsammans genomför de den första demonstrationen någonsin i Sverige för homosexuell frihet.

"Ett lyckligare år" är den gripande berättelsen om de unga studenterna Pontus och Herman och deras omöjliga kärlek under andra halvan av 1800-talet. Det är den fantastiska berättelsen om några modiga ungdomar i en liten stad i Mellansverige under andra halvan av 1900-talet som bestämmer sig för att också de har rätt till lycka. En svindlande roman om kärlek i en tid när kärleken saknade språk.

Vikgren, David / Mordnattenmatrisen

Teg Publishing, ISBN 9789188035653, 86 s., indbundet, kr. 395,00 / 316,00

87

Mordnattenmatrisen är berättelsen om 2 timmar och 45 minuter på Sveavägen i Stockholm, den ödesdigra fredagskvällen 28 februari 1986. I denna lika delar dokumentära spänningsroman som nationella legend, jagar läsaren, vittnet och språket genom det akuta nuet som kommit att bli vår kollektivt eviga natt, närmre inpå mördaren än någonsin tidigare. Med avstamp i verkliga vittnesutsagor skriver Vikgren både fram en ovillkorligt subjektiv röst och ett prismatiskt och virvlande körverk i sökandet efter svar.

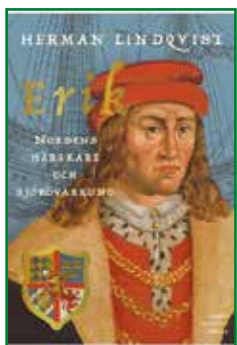
"Mordnattenmatrisen" är en roman om orden, mordet och minnet.

Carlsson, Carl Henrik / Judarnas historia i Sverige
Natur & Kultur, ISBN 9789127173828, 399 s., indbundet, kr. 322,00 / 257,60

Göteborgsvitsen, Barnens dag, Gustav Adolfsbakelsen, skolämnet slöjd och musiken till Idas sommarvisa alla är de exempel på företeelser som uppfattas som typiskt svenska men som i själva verket är skapade av svenska judar. För att inte tala om alla övriga avtryck gjorda av judiska konstnärer, författare, politiker och skådespelare. Om dem och många andra handlar den här boken. Judar har fått bo permanent i Sverige sedan 1770-talet utan att behöva konvertera till kristendomen, även om det länge fanns många restriktioner. Den förhållandevis lilla befolkningsgruppen har alltid varit heterogen med stora socioekonomiska, kulturella och religiösa skillnader. Integrationen har i stort sett varit mycket lyckad.

Intresset för och forskning om judarnas historia i Sverige har ökat avsevärt under de senaste decennierna, men ett översiktsverk har länge saknats. I den här boken ges en sådan helhetsbild. Vi möter enskilda judar men får också veta hur judiska församlingar och andra organisationer vuxit fram och relaterat till det omgivande majoritetssamhället det har ständigt gällt att försöka hålla balansen mellan tradition, förnyelse och anpassning och att förhålla sig till den ständigt närvarande antisemitismen.

Lindqvist, Herman / Erik : Nordens härskare och sjörövkung
Albert Bonniers Förlag, ISBN 9789100182113, 259 s., indbundet, kr. 312,00 / 249,60

95

När han bara var fjorton år blev han kung av Sverige och ett år senare kröntes han till kung över Nordens alla länder – han som eftervärlden kallar Erik av Pommern. Men för hans samtid var han bara kung Erik.

I över fyrtio år var han kung över Kalmarunionen, Europas då största rike som sträckte sig från Grönland i nordväst till Karelen i öster, från den norska Lappmarken i norr till det tysk-romerska kejsardömet i söder. Ett välde som var större än den tyske kejsarens och som Erik hade storstilade planer för. Han var släkt med Europas furstar och reste mer än någon annan, och med sina 190 centimeter och långa blonda hår tände han "älskogs längtan hos alla kvinnor" enligt påvens observatör.

Men med stora imperium kommer stora problem. Till slut fördrevs han och slog sig ner på Gotland, där han försörjde sig som sjörövar i tio år. Han återvände sedan till sitt hertigdöme i Pommern, som han regerade tills han avled vid sjuttioåtta års ålder.

Efter hans död var det besegrarna som skrev och svartmålade hans historia. Han fick i efterhand stämpeln "av Pommern" för att understryka hans utanförskap – trots att han formades och levde nästan hela sitt liv i Norden, och var ett med både språket och kulturen.

Herman Lindqvist skildrar på ett livfullt sätt den färgstarka medeltiden, hertigdömet Pommern och myllret av människor omkring vår unionskung i denna första bok på svenska om Eriks dramatiska historia.

Ekerö, Eriksson Kristina / Vikingatidens vagga : i vendeltidens värld
Natur & Kultur, ISBN 9789127167414, 301 s., indbundet, kr. 341,00 / 272,80

95.2

Året var 793. Plötsligt dök plundrande nordbor upp vid det engelska klostret Lindisfarne, och därmed inleddes vikingatiden. Förvåningen och fasan var stor eftersom angriparna var så bekanta. Germanfolken kring Nordsjön och Östersjön hade nämligen delat samma kultur i århundraden men så förvandlades köpmännen från norr till rasande kämpar. Hur kunde det gå till?

Redan före vikingatiden hade nordborna byggt upp en framgångsrik handelsorganisation. Eliten levde ett liv i lyx. Man omgav sig av praktfulla vapen, elfenben från Afrika, röda granater från Sri Lanka och glasbägare från frankerriket. Från norr kom pälsverk som på floder och kamelryggar nådde ned till Kalifatet. Världen öppnades alltmer, skeppen fick segel och stora handelsplatser grundades i Skandinavien.

Utan kunskap om den här tiden vendeltiden - är anfallet på Lindisfarne och det som hände sedan svårt att förstå. Här presenteras äntligen en av de mest mytomspunna och betydelsefulla epokerna i vår historia. Med de senaste forskningssupptäckterna framträder åren 550-800 som både förfärande och fascinerande.

Bergström, Carin / Sofia : en drottningens liv
Historiska Media, ISBN 9789177894209, 232 s., indbundet, kr. 328,00 / 262,40

År 1856 giftes prinsessan Sofia av Nassau bort med den svenske hertigen Oscar av Östergötland. Makarna möttes i ett gemensamt intresse för litteratur, musik och politik. Föga anade någon av dem att de fjorton år senare skulle sitta som kung Oscar II och drottning Sofia på de förenade kungarikena Sveriges och Norges tron.

Oscar II var storsvulen och utåtriktad, och hade ständiga otrohetsaffärer. Men Sofia var inte en drottning som gick ett steg bakom sin make. I Carin Bergströms insiktsfulla och lyhörda biografi skildras tvärtom en drottning som alltid fanns vid kungens sida - som rådgivare och osviklig partner.

Förväntningarna på Sofia var höga, hennes främsta uppgift var att föda en tronarvinge för nationens bästa. Sofia uppfyllde dessa krav med råge då paret fick fyra söner: Gustaf (V), Oskar, Carl och Eugen. Drottningen var på många vis före sin tid, inte minst i uppfostran av söner. För eftervärlden är hon främst ihågkommen för att ha grundat Sophiahemmet men i biografien framträder en progressiv kvinna med ett uttalat mål att reformera sjukvården i allmänhetens tjänst.

Carin Bergström är fil.dr och docent i historia. Hon har bland annat varit museichef på Skoklosters slott och överintendent för Kungl. Husgerådskammaren.

Lodenius, Anna-Lena / En värmländsk Hitler : Birger Furugård och de första svenska nazisterna 95.6
Historiska Media, ISBN 9789177895428, 352 s., indbundet, kr. 322,00 / 257,60

Han föddes i Sillbodalen i västra Värmland och var under många år verksam som distriktsveterinär. Men för eftervärlden är Birger Furugård känd som ledaren för det första svenska nazistpartiet. För första gången berättas nu hela historien om hur det gick till när nazismen kom till Sverige. I centrum står en vältalig men ytterst problematisk politisk ledare som hölls om ryggen av Nazitysklands höjdare.

Det första svenska nazistpartiet bildades inte långt efter det tyska, och det var därtill det första utanför den tyskspråkiga världen. I boken tecknas en bild av hur det gick till i den svenska naziströrelsen under de år då nazismen kunde ha blivit en faktor att räkna med även i Sverige. Det handlar om

hemliga beväpnade skyddskårer, oförtäckt judehat, falska attentat och umgänge med det tyska nazistpartiets höjdare. Här skildras hur Birger Furugård tar sig från de värmländska skogarna till möten med Hitler, Goebbels och andra tyska nazistledare.

Anna-Lena Lodenius är en av våra skarpaste författare när det handlar om att granska våldsbejakande politiska rörelser. Boken om Birger Furugård bygger på ett omfattande grävande i svenska och utländska arkiv och ger en unik inblick i den tidiga nazismen i Sverige.

Vogt, Carl Emil / Heltekongen Haakon : symbol i krig og fred 99.4 Haakon 7., konge af Norge
Cappelen Damm, ISBN 9788202720261, 423 s., indbundet, kr. 432,00 / 345,60

Dette er en bok om symbolet H7 og om hvordan kong Haakon kunne bli den største nasjonalhelten det moderne Norge har hatt. Da Norge skulle bli nazistisk, samlet motstanden seg bak H7. Helt siden 1940 har Kongens Nei! vært et begrep og kong Haakon hatt en unik plass i norgeshistorien. Boken bygger på et vell av kilder både fra okkupasjonstid og etterkrigstid.